

**Roczna ANALIZA stanu gospodarki odpadami
komunalnymi na terenie Gminy ŻYRAKÓW za
rok 2022.**

Żyraków, dnia 26 kwietnia 2023 rok

Spis treści

1. Wstęp	
1.1. Cel opracowania analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi	
1.2. Regulacje prawne w zakresie gospodarowania odpadami	
2. Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Żyraków	
2.1. Charakterystyka Gminy Żyraków	
2.2. System gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Żyraków	
2.3. Stan ludności w gminie Żyraków, a funkcjonowanie systemu śmieciowego.....	
2.4. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Żyraków	
2.5. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w gminie Żyraków.....	
3. Analiza Finansowa funkcjonowania systemu	
3.1. Koszty funkcjonowania systemu	
3.2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi	
3.3. Możliwości przetwarzania odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Żyraków.....	
3.4. Odpady zawierające azbest	
3.5. Wnioski końcowe	

1. WSTĘP

Na podstawie art.3 ust.2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2519), gminy zostały zobowiązane do wykonania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Analizę za rok 2022 sporządza się do dnia 30 kwietnia 2023 roku (za poprzedni rok), a podstawą opracowanej analizy są sprawozdania sporządzone przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie danej gminy oraz innych dostępnych danych.

1.1. CEL OPRACOWANIA ANALIZY STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Obecnie został opracowany kolejny dokument stanowiący „Roczną Analizę Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Żyraków za rok 2022”, sporządzony w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę sporządzono na podstawie:

- art.3 ust.2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2519), w tym:

Gminy dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi;

- a) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
- b) potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- c) kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
- d) liczby mieszkańców,
- e) liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6–12,
- f) ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- g) ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy.

Analiza została przygotowana na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz podmiot prowadzący punkt selektywnego

zbierania odpadów komunalnych. Ustawodawca w sposób niezmiernie szeroki określił obszar obowiązkowych zadań gminom w zakresie utrzymania czystości i porządku na jej terenie, o czym będzie mowa w kolejnych rozdziałach analizy.

Sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów zostały określone w Krajowym Programie Zapobiegania Powstawaniu Odpadów.

1.2. REGULACJE PRAWNE W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI.

Przy sporządzaniu niniejszej analizy opierano się o dokumenty o charakterze strategicznym, tj.:

- 1) ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2519), Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach określa zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku, a także warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie objętym regulacją ustawy.
- 2) Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego 2022 PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2020 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO 2032 ROKU. Załącznik nr 1 do uchwały Nr XXXVI/584/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 kwietnia 2021 r.
- 3) Krajowy Program Gospodarki Odpadami 2022 przyjęty uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 01 lipca 2016 r. (M.P. , poz. 784).
- 4) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 699 ze zm.).
- 5) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.).
- 6) Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 160)
- 7) Rozporządzenie Ministra Środowiska Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 grudnia 2021 r. w sprawie rocznych poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych w poszczególnych latach do 2030 r. (Dz.U. 2021 poz. 2375)
- 8) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 czerwca 2016 r. ws. wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych
- 9) Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 poz. 10

uchwały Rady Gminy Żyraków

- z dnia 02 grudnia 2020 r. Rady Gminy Żyraków Uchwała Nr XXI/232/20 w sprawie: Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żyraków wraz ze zmianami
- z dnia 11 września 2020 r. Rady Gminy Żyraków Uchwała Nr XIX/215/20 w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od

właściciele nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi wraz ze zmianami

- w dniu 30 grudnia 2019 roku Rada Gminy Żyraków przyjęła uchwałą Nr XII/144/19 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Żyraków

- w dniu 30.12.2019 r. roku Rada Gminy Żyraków przyjęła uchwałą Nr XII/145/2019 w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz określenia warunków i trybu składania deklaracji za pomocą komunikacji elektronicznej

- w dniu 25 lutego 2016 roku Rada Gminy Żyraków przyjęła uchwałą Nr XVII/133/16 w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

2. GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY

2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY ŻYRAKÓW

Gmina Żyraków zajmuje powierzchnię 11 038 ha, w skład której wchodzi 13 sołectw (tj. Bobrowa, Bobrowa Wola, Góra Motyczna, Korzeniów, Mokre, Nagoszyn, Straszęcin, Wola Wielka, Wiewiórka, Wola Żyrakowska, Zasów, Zawierzbie i Żyraków). Łączna ilość mieszkańców gminy to 14401 osób (stan na 31.12.2022 r.). Leży na terenie doliny Dolnej Wisłoki oraz Wysoczyzny Tarnowskiej. Krainy te są częścią Kotliny Sandomierskiej i w obrębie gminy Żyraków Wysoczyzna Tarnowska ma formę zwartego płatu o łagodnej, pagórkowatej rzeźbie. Leży w regionie dębickim.

Przez teren gminy Żyraków przebiega autostrada A4, która dzieli gminę na dwie części. Autostrada przebiega przez grunty miejscowości Wola Wielka, Wiewiórka, Góra Motyczna, Straszęcin, Żyraków.

Na odcinku autostrady A4 przebiegającym przez Gminę Żyraków znajduje się węzeł autostradowy „Dębica – Żyraków” powiązany z drogą powiatową nr 1180 relacji Dębica – Zdzierzec i drogą powiatową nr 1184 relacji Chotowa – Przecław.

Gmina Żyraków ze względu na atrakcyjną lokalizację, uzbrojenie w infrastrukturę techniczną oraz dobrą sieć dróg przyciąga przedsiębiorców, dających zatrudnienie mieszkańcom. Obserwujemy ciągłe powstawanie nowych przedsiębiorstw. Większość podmiotów ma charakter małych i średnich przedsiębiorstw. Najbardziej dynamicznie rozwija się sektor handlu, gdzie dominuje sprzedaż artykułów spożywczo – przemysłowych. Natomiast w północnej części gminy dominuje szkółkarstwo.

Gmina posiada również spory potencjał turystyczny. Zróżnicowana charakterystyka terenu oraz duże kompleksy leśne idealnie nadają się do pieszych i rowerowych wycieczek. Największą atrakcją turystyczną stanowią malownicze, zabytkowe zespoły dworsko-parkowe w Korzeniowie, Straszęcinie i Zasowie i Żyrakowie, liczne kapliczki przydrożne, zabytkowe kościoły. Są to doskonałe miejsca do sobotnio-niedzielnego wypoczynku na łonie natury.

2.2. SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY ŻYRAKÓW.

Opracowany przez rząd Krajowy plan gospodarki odpadami oraz jego Aktualizacja odnosi się do odpadów, które powstały w Polsce, a przede wszystkim do odpadów komunalnych, odpadów niebezpiecznych, odpadów opakowaniowych, a także komunalnych osadów ściekowych, wyznacza szczegółowe kierunki i cele gospodarki odpadami komunalnymi. Zakłada rozwój selektywnego zbierania odpadów, budowę instalacji do odzysku materiałowego i energetycznego oraz ograniczenie składowania odpadów wyłącznie do odpadów przetworzonych. Jest podstawą do opracowania Wojewódzkich Planów Gospodarki Komunalnej oraz wszelkich działań gmin.

Województwo podkarpackie, na tle innych województw kraju charakteryzuje się dość znacznym rozproszeniem zabudowy i dość znacznym udziałem mieszkańców terenów wiejskich i małych miast w ogóle ludności województwa. Mieszkańcy dużych miast (> 50 tys. mieszkańców, tj.: Rzeszów, Przemyśl, Stalowa Wola, Mielec) stanowią zaledwie ok. 17,6% ogółu ludności województwa, mieszkańcy małych miast ok. 23,5%, zaś mieszkańcy terenów wiejskich aż ok. 58,9%. Powyższe uwarunkowania stwarzają znaczny potencjał do możliwości zagospodarowania odpadów „u źródła” – zwłaszcza zagospodarowywania bioodpadów w ramach przydomowego kompostowania. Ponadto przy rozproszonej zabudowie istotna jest także rola PSZOK (gdzie właściciele nieruchomości mogą samodzielnie dostarczać odpady komunalne, w tym zwłaszcza odpady problemowe) albowiem indywidualny odbiór odpadów przy takiej charakterystyce zabudowy jest relatywnie droższy niż przy zabudowie zwartej/ skupionej. W zabudowie jednorodzinnej (która zdecydowanie dominuje w województwie) znacznie łatwiej jest też egzekwować efektywność selektywnej zbiórki odpadów niż w przypadku zabudowy wielorodzinnej.

Gmina Żyraków z dniem 1 lipca 2013 r. przejęła obowiązki zorganizowania odbierania i zagospodarowania odpadów od właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę.

Nieruchomości niezamieszkałe na terenie Gminy Żyraków nie zostały objęte nowym systemem. Przedsiębiorcy prowadzą zagospodarowanie odpadów na zasadach dotychczasowych.

Na terenie gminy występują „dzikie wysypiska śmieci”. Wprowadzenie nowego systemu śmieciowego w 2013 roku zmniejszyło występowanie dzikich wysypisk.

- opakowania po lekach lub przeterminowane leki, można wrzucać do specjalnych pojemników ustawionych w ośrodkach zdrowia.

Zbiórki doraźne obejmują: zbiórkę mebli, odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych opon, z miejsc zbiórek doraźnych zebrane w sposób selektywny następujących frakcji odpadów: mebli, odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego - w każdej ilości z wyłączeniem zużytych opon (odbiór 4 szt. opon)

- ponadto dla mieszkańców Gminy Żyraków funkcjonują 2 Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOKi), które są czynne trzy razy w tygodniu; we wtorki, czwartki i soboty

Adresy:

- 1) Tuszyma 140 D
- 2) Czarna, ul. Spółdzielcza 18

- w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zebrane w sposób selektywny są: papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, bioodpady; odpady niebezpieczne przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon (z zastrzeżeniem, że pochodzą z pojazdów o całkowitej masie do 3,5 tony, które nie są wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej i gospodarczej), odpady budowlane i rozbiórkowe oraz odpady tekstyliów i odzieży, zimne popioły - w każdej ilości.

- popioły i żużle z domowych palenisk odbierane są z terenu nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy zabudowanych budynkami jednorodzinnymi – w terminie od 01 listopada do 30 kwietnia każdego roku.

Na stronie internetowej gminy www.zyrakow.pl w zakładce „system śmieciowy”, znajdują się szczegółowe informacje na temat funkcjonowania systemu śmieciowego.

W zabudowie jednorodzinnej odpady zmieszane gromadzone są najczęściej w pojemnikach lub workach koloru czarnego znajdujących się na posesji, natomiast materiały surowcowe, w tym opakowania zbierane są głównie w workach o zróżnicowanej kolorystyce.

Dla potrzeb selektywnej zbiórki odpadów stosuje się oznakowania kolorystyczne pojemników i worków
1) odpady z tworzyw sztucznych i metali oraz odpady wielomateriałowe, - pojemniki w kolorze żółtym, oznaczone napisem: „**Metale i tworzywa sztuczne**”

2) szkło – pojemniki w kolorze zielonym, oznaczonych napisem „**Szkło**”,

3) papier; w skład którego wchodzi odpady z papieru w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury, zbiera się w pojemnikach koloru niebieskiego, oznaczone napisem „**Papier**”,

4) bioodpady – pojemniki w kolorze brązowym, oznaczone napisem „**Bio**”,

5) popiół i żużel z domowego paleniska – pojemniki w kolorze szarym, oznaczone napisem „**Popioły**”,

6) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – pojemniki w kolorze czarnym, oznaczone napisem „**Zmieszane odpady komunalne**”.

7) do zbierania odpadów na terenach przeznaczonych do użytku publicznego (chodnikach, przystankach komunikacji publicznej, w parkach itp.) stosuje się kosze uliczne w ilości odpowiedniej do natężenia ruchu pieszych.

W zabudowie wielorodzinnej odpady zmieszane gromadzone są przede wszystkim do pojemników zbiorczych oznakowanych kolorystycznie, zlokalizowanych w wyodrębnionych miejscach przy posesjach, podobnie jak odpady segregowane, które zbiera się w systemie wielo- pojemnikowym. Taki sposób gromadzenia odpadów będzie utrzymany na terenie gminy Żyraków.

2.3. STAN LUDNOŚCI W GMINIE ŻYRAKÓW, A FUNKCJONOWANIE SYSTEMU ŚMIECIOWEGO.**Liczba posesji na terenie Gminy Żyraków**

Ogółem jest 3993 posesje oraz 376 posesji niezamieszkałych Razem: 3617

Liczba ludności gminy Żyraków w/g danych z Wydziału Ewidencji Ludności dla poszczególnych miejscowości gminy: rok 2021 – 2022

TABELA NR 1

Lp.	NAZWA MIEJSCOWOŚCI	2021 rok	2022 rok
1.	BOBROWA	1512	1501
2.	BOBROWA WOLA	398	401
3.	KORZENIÓW	803	800
4.	GÓRA MOTYCZNA	1107	1120
5.	NAGOSZYN	1615	1612
6.	MOKRE	624	621
7.	STRASZĘCIN	2238	2280
8.	WIEWIÓRKA	889	892
9.	WOLA WIELKA	696	702
10.	WOLA ŻYRAKOWSKA	750	745
11.	ZASÓW	931	929
12.	ZAWIERZBIE	1064	1069
13.	ŻYRAKÓW	1724	1729
14.	S u m a	14 351	14401

Terminy uiszczania opłat nie uległy zmianie. Opłaty nalicza się miesięcznie, a uiszcza się kwartalnie.

Od dnia 01 kwietnia 2020 roku na terenie Gminy Żyraków uległa zmianie metoda naliczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zamieszkałych stawka opłaty miesięcznej zbiórki selektywnej (segregacja) wynosi za 1 osobę zamieszkującą nieruchomość 23 złote (Uchwała Rady Gminy Żyraków z dnia 30 grudnia 2019 roku Nr XII/144/19). Stawka ta obowiązywała przez kolejny rok 2022.

2.4. ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH ODEBRANYCH Z TERENU GMINY ŻYRAKÓW.

Tabela nr 2.

Ilość odpadów komunalnych zmieszanych o kodzie 20 03 01 odebranych z terenu Gm. Żyraków w latach 2020 – 2022

Rok kalend	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców Gminy Żyraków	14375	14351	14401
Masa odebranych odpadów komunalnych w Mg	1364,400	1604,540	1576,2900
Masa odebranych odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca na rok (kg)	94,910	112,00	110,00

Przedstawiono ilość odpadów zmieszanych w kolejnych trzech latach oraz średnią ilość na jednego mieszkańca wyprodukowanych na terenie Gminy Żyraków. Wzrost ilości odpadów w ostatnim roku najprawdopodobniej był spowodowany występującą pandemią w 2021 roku oraz napływem mieszkańców min. Ukrainy.

Ilość odebranych odpadów komunalnych w 2022 roku w Punkcie Selektywnego Zbierania (PSZOK) Tuszyma 140 D oraz Czarna ul. Spółdzielcza 18 przedstawia poniższa tabela nr 3.

Kod zebranych odpadów komunalnych ⁷⁾	Rodzaj zebranych odpadów komunalnych ⁷⁾	Masa zebranych odpadów komunalnych ⁸⁾ [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	2,1940
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	1,4480
15 01 07	Opakowania ze szkła	6,0670
16 01 03	Zużyte opony	1,8140

20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,6860
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	2,7930
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	0,2760
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	3,7750
20 01 10	Odzież	3,1130
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszczce i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	0,5990
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	47,0610
razem		69,8260

2.5. OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU, PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I ODZYSKU INNYMI METODAMI ORAZ OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI PRZEKAZANYCH DO SKŁADOWANIA W GMINIE ŻYRAKÓW

Jednym z celów wdrożenia reformy było wypełnienie zobowiązań Polski w zakresie uzyskania wymaganych dyrektywą ws. odpadów poziomów recyklingu niektórych odpadów surowcowych pochodzących z gospodarstw domowych i innych odpadów komunalnych.

Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18 listopada 2011 r. ustanowione zostały zasady i metody obliczeń w odniesieniu do weryfikacji zgodności z celami określonymi w art. 11 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE.

Do wyliczenia „poziomego recyklingu” bierze się pod uwagę:

- łączną masę odpadów poddawanych recyklingowi i przygotowanych do powtórnego użycia pochodzących od gospodarstw domowych oraz innych wytwórców odpadów komunalnych podzieloną przez:

- liczbę mieszkańców,
- wskaźnik GUS ilości wytwarzanych odpadów dla województwa oraz
- łączny udział odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła

Poziom, recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2167).

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA z dnia 3 sierpnia 2021 r. poz. 1530

w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

POZIOMY PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I RECYKLINGU ODPADÓW KOMUNALNYCH OBLICZA SIĘ ZGODNIE ZE WZOREM:

$$P = (MR/MW) \times 100\%$$

GDZIE:

P – POZIOM PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I RECYKLINGU ODPADÓW KOMUNALNYCH, WYRAŻONY W %,

MR – ŁĄCZNA MASA ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZYGOTOWANYCH DO PONOWNEGO UŻYCIA I PODDANYCH RECYKLINGOWI, WYRAŻONA W MG,

MW – ŁĄCZNA MASA WYTWORZONYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, WYRAŻONA W MG.

TABELA NR 4

Odpady segregowane

ODPADY ODEBRANE I ZEBRANE PRZEKAZANE DO PONOWNEGO UŻYCIA NASTĘPUJĄCYCH FRAKCJI ODPADÓW KOMUNALNYCH: PAPIER, METAL, TWORZYWA SZTUCZNE I SZKŁO ODEBRANE Z OBSZARU GMINY (W TABELI PRZEDST. PORÓWNIWNIE Z ROKIEM 2020, 2021, 2021)

Kod odebranych odpadów komunalnych ⁴⁾	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych ⁴⁾	2020 rok	2021 rok	2022 rok Mg
		Mg	Mg	
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	38,6676	42,9840	53,7740
15 01 07	Opakowania ze szkła	103,835	264,1270	264,7630

ROCZNA ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY ŻYRAKÓW ZA ROK 2022

15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	319,547	456,9733	475,9630	
15 01 04	Opakowania z metali	3,690	0, 1290	1,1385	
ex15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	21,840	1290	29,8000	
19 12 01	Papier i tektura	0,010	0, 9590	0,1185	
19 12 02	Metale żelazne	0,009	0,0000	0,0410	
19 12 05	Szkło	0,135	0,0000	64,7700	
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	180,020	85,600	162,4200	
16 01 03	Zużyte opony		0,9590	40,300	
Razem		475,2780	918,3363	1092,4520	
Masa odebranych odpadów segreg. przekazanych do recyklingu w przeliczeniu na 1 mieszkańca na rok (kg)		33,16	64,00	76,00	

W tabeli przedstawiono masę wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca na terenie Gminy Żyraków w Mg/1 osobę w poszczególnych okresach czasu.

Gmina Żyraków w roku 2022 r. odebrała od mieszkańców gminy więcej niż w latach poprzednich wysegregowanych odpadów komunalnych.

W bilansie poszczególnych kategorii odebrano najwięcej odpadów o kodzie 15 01 02 **Opakowania z tworzyw sztucznych** tj: **475,9630 Mg**

Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji **PAPIERU, METALI, TWORZYW SZTUCZNYCH I SZKŁA** wynosi na terenie Gminy Żyraków za 2022 rok **31,60 %** przy wymaganym **25 %** (dane ze spraw. I korekty 2022). **Został osiągnięty poziom odzysku za 2022 rok.**

Odpady opakowaniowe (zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego na lata 2020 – 2026 z perspektywą do 2032 roku)

Kluczowym problemem w gospodarce odpadami opakowaniowymi jest wciąż duża ilość produkowanych opakowań jednorazowych, co przekłada się w konsekwencji na generowanie odpadów z takich opakowań po ich jednorazowym użyciu.

Powstały opracowania wprowadzające mechanizmy mające znacznie ograniczyć w przyszłości produkcje opakowań jednorazowych.

- zbyt duża ilość opakowań, które nie nadają się do recyklingu.
- brak wystarczających mocy przerobowych instalacji do recyklingu odpadów oraz niewielkie zainteresowanie produktem powstałym z odpadów.
- do najważniejszych problemów związanych z gospodarowaniem odpadami opakowaniowymi zalicza się brak stabilności w zakresie zbytu zebranych surowców.
- planowany do wprowadzenia wkrótce system kaucyjny,

Problem stanowi również niska jakość odbieranych odpadów opakowaniowych z gospodarstw domowych nie pozwalająca sprostać wzrastającym wymaganiom jakościowym surowców.

Odpady ulegające biodegradacji

Krajowy Program gospodarki odpadami zalicza do odpadów komunalnych ulegających biodegradacji:

- - papier i tekturę,
- - odzież i tekstylia z materiałów naturalnych,
- - odpady z terenów zielonych,
- - odpady kuchenne i ogrodowe,
- - drewno,
- - odpady wielomateriałowe,
- - frakcja drobna < 10 mm

Aby możliwe było zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych, tzn. osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiednich poziomów odzysku, gmina musi podjąć pewne działania.

Chcąc spełnić wymogi w zakresie ograniczenia przez gminy masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania konieczne jest prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów zielonych, biodegradowalnych oraz zagospodarowanie odpadów zielonych we własnym zakresie, poprzez przydomowe kompostowniki min. po to aby odpady tego typu nie trafiły na składowisko odpadów komunalnych ponieważ wówczas odpady komunalne mogą być efektywniej zagospodarowywane.

Gminy zostały zobowiązane do ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania

Gmina Żyraków dokonała zmiany metody naliczania opłat, w taki sposób, że opłata za gospodarowanie odpadami stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty.

Zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wprowadzone jest dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostującymi bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym.

Na terenie Gm. Żyraków jest bardzo duża ilość kompostowników. Szacujemy ich ok. od 80 do 90 % posiadanie gospodarstw domowych.

Wskaźniki odzysku i recyklingu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przewidzianych do osiągnięcia w 2020 roku i następnych latach - wskaźniki te przedstawia tabela nr 8.

POZIOM OGRANICZENIA MASY OPDADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI PRZEKAZYWANYCH DO SKŁADOWANIA W STOSUNKU DO MASY TYCH ODPADÓW WYTWORZONYCH W 1995 R. (%)

TABELA NR 5

Rok	2012	16 lipca 2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	16 lipca 2020
Dopuszczalny poziom masy odpadów komun. Ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. (%)	75	50	50	50	45	45	40	40	35

OSIĄGNIĘTY POZIOM OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI KIEROWANYCH DO SKŁADOWANIA NA TERENIE ŻYRAKÓW

Za 2022 rok Tr wynosił: 4 % przy dopuszczalnym poziomie 35 %

3. ANALIZA FINANSOWA FUNKCJONOWANIA SYSTEMU

3.1. Koszty funkcjonowania systemu

Koszty funkcjonowania systemu poniesione w roku 2021.

TABELI NR 6

Okres realizacji	Nazwa zadania	Opis zł
01.01.2022-31.12.2022 r.	<i>Dochody finansowe zrealizowane za rok 2021</i>	3 181. 133,75 zł
	<i>Wydatki za rok 2022 - koszty całkowite</i>	
	- <i>Odbiór i zagospodarowanie odpadów z posesji zamieszkałych – za OKRES OD 01.01. – 31.12.2022</i>	3.572 986,26 zł
	- <i>Punkt Selektywnego Zbierania</i>	
	- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń + koszty upomnień, korespondencji	
	- na zakup materiałów biurowych, opłatę licencji komputerowej itp. wydatkowano kwotę	103.601,59 zł
	- ugoda w sprawie wywozu nieczystości za 2018 r. podniesienie wynagrodzenia	12 115,10 zł
	- uiszczenie kary za nieosiągnięcie poziomu recyklingu za 2020 r. odpadów budowlanych i rozbiórkowych	89.068,25 zł
	Koszty całkowite	1.174 zł
	Deficyt środków za 2022 rok	3 509.648,69 zł
		328.514,94 zł

Koszt całkowity funkcjonowania systemu jest niższy niż należność z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok 2022.

Wystąpił deficyt środków finansowych niezbędnych na ten cel, w związku z tym została podjęta uchwała w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z uwagi na fakt, iż środki pozyskane z opłat za gospodarowanie odpadami

komunalnymi są niewystarczające na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

3.2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na terenie gminy Żyraków.

„Gmina jest obowiązana utworzyć co najmniej jeden stacjonarny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, samodzielnie lub wspólnie z inną gminą lub gminami”.

Gmina Żyraków utworzyła dla mieszkańców gminy dwa Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, na terenie miejscowości Tuszyma 140 D oraz miejsc. Czarna ul. Spółdzielcza 18.

Przy określaniu celów strategicznych dla Gminy Żyraków w nowo opracowywanej strategii gminy zostało wpisane zadanie: *Budowa gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.*

Planowana kwota inwestycji wg szacunków na chwilę obecną nie została określona.

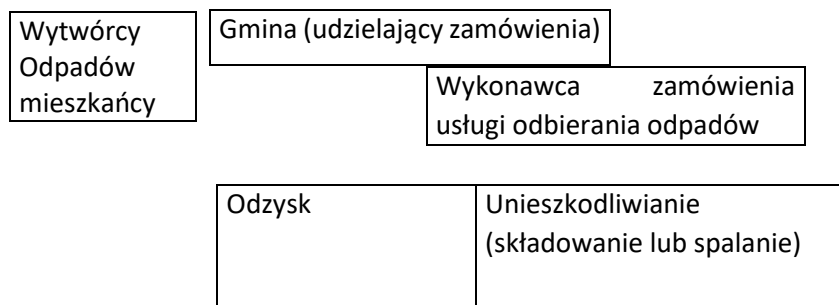
Teren przeznaczony pod tę inwestycję winien być zlokalizowany na gruncie, którego Gmina Żyraków jest właścicielem i posiada do niego tytuł prawny, a lokalizacja odpowiadałaby obecnym wymaganiom oraz byłaby dogodna dla wszystkich mieszkańców gminy. Jest to jednak zadanie zaplanowane do realizacji w dłuższym okresie czasu.

3.3. Możliwości przetwarzania odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Żyraków

Ogólne zasady zagospodarowania odpadów komunalnych wyznaczają przepisy Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W wyniku tak zwanej „rewolucji odpadowej”, dokonanej nowelizacją z 2011 roku, odpowiedzialność za zagospodarowanie odpadów została przejęta przez gminy. Po nowelizacji, to gmina odpowiada za organizację systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (obligatoryjnie z nieruchomości zamieszkałych, fakultatywnie z pozostałych nieruchomości). Gmina jest zobowiązana do zorganizowania przetargu na odbieranie albo odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów. W zamian za odbiór odpadów mieszkańcy zobowiązani są do uiszczenia opłaty na rzecz gminy, która w założeniu ma pokrywać koszty funkcjonowania tego systemu. Istotnym założeniem „rewolucji odpadowej” było przeświadczenie, że obciążenie mieszkańców kalkulowaną z góry opłatą uniemożliwi im uniknięcie poniesienia kosztów obioru odpadów poprzez zagospodarowanie ich w sposób niezgodny z prawem (spalanie w piecach, dzięki wysypiska).

Istotą współczesnego systemu zagospodarowania odpadów komunalnych jest dążenie do minimalizowania masy odpadów trafiających na składowiska. Dlatego zmieszane odpady komunalne, które stanowią ok. 65% masy odpadów komunalnych, co do zasady nie powinny być bezpośrednio składowane, muszą natomiast trafiać w pierwszej kolejności do instalacji ich przetwarzania, a dopiero po ich przetworzeniu mogą być, w jakiejś części składowane (np. po usunięciu różnych frakcji surowcowych).

Rysunek 2: Uproszczony schemat modelu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Możliwości przetwarzania przez gminę zmieszanych odpadów, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania z mechaniczno- biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Gmina Żyraków przynależała do regionu zachodniego, ale w 2019 roku zniesiona została regionalizacja

Zgodnie z zapisami art. 35 ustęp 4 punkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia o odpadach instalacją komunalną jest instalacja do przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych lub pozostałości z przetwarzania tych odpadów spełniająca wymagania najlepszej dostępnej techniki, o której mowa w art. 207 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, lub technologii, o której mowa w art. 143 tej ustawy, zapewniająca:

- 1) mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielanie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku, lub
- 2) składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie województwa podkarpackiego, na których były w 2018 roku składowane odpady z grup 01-19 z terenu Gminy Żyraków

Składowisko odpadów w Kozodrzy, **składowisko „Kozodrza” gmina Ostrów**, gdzie instalacją jest: „Zakład Zagospodarowania Odpadów Kozodrza”, Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie, 39 - 103 Ostrów 225

- Sortownia odpadów zmieszanych i z selektywnej zbiórki, Kompostownia przyzmoła, Paszczyzna 62B, 39- 207 Brzeźnica, Przedsiębiorstwo Gospodarowania Odpadami Sp. z o. o. Paszczyzna 62 B, 39-207 Brzeźnica – jako Zakład Zagospodarowania Odpadów.

3.4. ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST

Z gospodarką odpadami łączy się ściśle dofinansowanie zadania pn. *Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żyraków*”, które Gm. Żyraków realizuje od 2013 roku. Na terenie Gminy Żyraków w 2012, 2016 roku została przeprowadzona inwentaryzacja ilości, rodzaju oraz rozmieszczenia azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Do chwili obecnej Gmina Żyraków rokrocznie ubiega się o uzyskanie dofinansowania na w/w zadanie. Kwota dotacji obejmuje środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie 50 %, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie stanowiące 35 % tj. łącznie 85% kosztów zadania. Pozostałą kwotę w wysokości 15% dofinansowania pokrywa Gmina Żyraków. Mieszkaniec nie ponosi żadnej opłaty.

Gmina Żyraków uzyskała na ten cel do chwili obecnej znaczne środki finansowe co jest przedstawione w tabeli nr 12, ale skala problemu związana z azbestem w gminie jest jeszcze duża.

Do chwili obecnej zdemontowano oraz zutylizowano łącznie: **851,02 Mg** na kwotę **319.590,28 zł**

TABELA NR 7

DEMONTAŻ I UTYLIZACJA AZBESTU OGÓŁEM NA TERENIE GMINY ŻYRAKÓW		
ZA OKRES OD 2013 – 2022 R.		
Rok	Ilość zutylizowanego odpadu	Koszt całkowity zadania
2013	225,40 Mg	66.043 zł
2014	53,089 Mg	22.475,74 zł
2015	84,45 Mg	34.807,64 zł
2016	130,43 Mg	38.731,50 zł
2017	67,57 Mg	27.481,47 zł
2019	70,56 Mg	38.515 zł
2020	180,12 Mg	74.410,48 zł
2021	17,50 Mg	7 049,70 zł
2022	21,90 Mg	10.075,75
Ogółem:	851,020 Mg	na kwotę 319.590,280 zł

W 2015 r. Gmina Żyraków opracowała inwentaryzację sieci wodociągowej wykonanej z rur azbestowo – cementowych.

Gmina Żyraków uzyskała dofinansowania na budowę nowej sieci wodociągowej w miejsc. NAGOSZYN, z Regionalnego Programu Operacyjnego w Rzeszowie na lata 2019 – 2020.

W ramach zadania zostało wykonane 6,951 km wodociągu z rur PE 100. W wyniku wykonanych prac i przełączeniu wszystkich użytkowników do nowego wodociągu został wyłączony z eksploatacji wodociąg azbestowy. Wodociąg azbestowy pozostanie w ziemi jako nieczynny.

3.5. WNIOSKI KOŃCOWE.

W niniejszym dokumencie została dokonana szczegółowa analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy za rok 2022.

Analizie poddano zarówno parametry finansowe, jak również wskaźniki związane z zagospodarowaniem odpadów.

Z analizy wynika, że:

W trakcie realizacji Krajowego planu gospodarki odpadami zaobserwowano poprawę w większości dziedzin gospodarki odpadami. Udało się osiągnąć cele założone w Krajowy Program Gospodarki Odpadami, inne zaś w dalszym ciągu pozostają aktualne i są w trakcie realizacji.

Na terenie Gminy Żyraków osiągnięto cele w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- 1) Gmina Żyraków objęła 100% mieszkańców zorganizowanym systemem zbiórki odpadów komunalnych, nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Nieruchomości niezamieszkałe (szkoły, sklepy, firmy) nie zostały objęte „nowym systemem śmieciowym”. W roku 2021 rozpoczęto i wezwano do przedłożenia umów i dowodów uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi z nieruchomości niezamieszkałej od 1 stycznia 2021 r. (w tym odpadów segregowanych). Weryfikacja danych w miesiącu marcu 2023 roku została ukończona.
- 2) Gmina Żyraków podjęła działania w zakresie nowej lokalizacji na terenie gminy Żyraków budowy Punku Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych Gminy Żyraków, który odpowiadałby obecnym wymaganiom oraz byłby dogodny dla wszystkich mieszkańców gminy. Nie udało się jednak
- 3) Analiza wykazała, że liczba ludności zgłoszona w deklaracjach ujętych do systemu posiada rozbieżności. Różnica ta jest spowodowana trendami migracyjnymi ludności gminy (studenci, osoby pracujące za granicą, itp.). Dane dotyczące urodzeń i zgonów osób mieszkańców gminy są na bieżąco aktualizowane.

- 4) Na terenie Gminy Żyraków w roku 2022 masa odebranych odpadów o kodzie 20 03 01 wyniosła 1576,29 [Mg] co z rokiem 2021 jest o (1604,5400 Mg) 28,25 Mg mniej niż w porównaniu z rokiem 2021.
- 5) W 2022 roku Gmina Żyraków ograniczyła masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania do Tr 4% w stosunku do masy tych odpadów składowanych w 1995 roku przy dopuszczalnym poziomie dla roku 2022 wynoszącym 35 %.
- 6) Gmina Żyraków w 2022 r. osiągnęła wszystkie wskaźniki właściwego gospodarowania odpadami - poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji PAPIERU, METALI, TWORZYW SZTUCZNYCH I SZKŁA wynosi 31,60 %, przy wymaganym poziomie 25 %. Został osiągnięty.
- 7) Całkowity koszt funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi wynosi 3 509 648,69 zł i jest wyższy niż należności z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, co spowodowało deficyt środków finansowych, w związku z tym została podjęta uchwała w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z uwagi na fakt, iż środki pozyskane z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi są niewystarczające na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. (szczegółowe rozliczenie w 3.1. Koszty funkcjonowania systemu).
- 8) Na terenie Gminy Żyraków obowiązuje zmieniona metoda naliczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Stawka opłaty miesięcznej zbiórki selektywnej (segregacja) wynosi za 1 osobę zamieszkujejącą nieruchomość 23 złote (Uchwała Rady Gminy Żyraków z dnia 30 grudnia 2019 roku Nr XII/144/19). Stawka ta obowiązywać będzie przez następne lata.

Skutki finansowe udzielonych ulg na kompostowniki za rok 2022 stanowią ok. 88,50 % mieszkańców gminy- szczegółowo ulga jest przypisana do 10.960 osób z dofinansowaniem kompostowników.
- 9) Nie stwierdza się zagrożenia dotyczącego braku możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.
- 10) Wszystkie odpady komunalne pochodzące z gminy Żyraków zagospodarowywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i wojewódzkim planem gospodarki odpadami komunalnymi. (zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego na lata 2020 – 2026 z perspektywą do 2032 roku).

- 11) W perspektywie czasowej koniecznym zadaniem do zrealizowania będzie budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Żyraków.

Analizę sporządziła:
mgr Grzyb Barbara